

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 811/00

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte na neverejnom zasadnutí 7. februára 2001 prerokoval podnet J. S., bytom H. T., zastúpeného advokátkou JUDr. E. Ľ., B., ktorým namietal porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 52/99 z 9. februára 2000 a uznesením Krajského súdu v N. sp. zn. 5 Co 95/99 z 26. februára 1999, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Krajského súdu v N., a takto

r o z h o d o l:

Základné právo J. S. na súdnu ochranu uvedené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 52/99 z 9. februára 2000 a uznesením Krajského súdu v N. sp. zn. 5 Co 95/99 z 26. februára 1999 **n e b o l o p o r u š e n é.**

O d ô v o d n e n i e:

I.

Na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) podal dňa 8. júna 2000 podnet J. S., bytom H. T. (ďalej len „navrhovateľ“), ktorým namietal porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 52/99 z 9. februára 2000 a uznesením Krajského súdu v N. sp. zn. 5 Co 95/99 z 26. februára 1999, ktorými sa odmietli riadny a mimoriadny opravný prostriedok.

Navrhovateľ tvrdil, že Krajský súd v N. tým, že odmietol jeho odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu v L., ktorým tento súd potvrdil výrok ním vydaného platobného rozkazu o náhrade trov konania, a Najvyšší súd Slovenskej republiky tým, že odmietol dovolanie proti tomuto rozhodnutiu Krajského súdu v N., porušili jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Podnet bol prijatý na ďalšie konanie uznesením ústavného súdu č. k. II. ÚS 811/00-12 z 22. novembra 2000.

II.

Z príloh, ktoré boli pripojené k podnetu na začatie konania, ako aj z ostatných listinných dôkazov ústavný súd zistil tieto právne významné skutočnosti.

Okresný súd v L. v rozkaznom konaní vedenom pod sp. zn. Ro 1855/98 potvrdil na základe odvolania navrhovateľa ako odporcu v tomto konaní uznesením sp. zn. 9 C 294/98 výrok o náhrade trov konania, ktorý bol súčasťou výroku platobného rozkazu zo dňa 20. mája 1998.

Proti tomuto uzneseniu navrhovateľ podal odvolanie, ktoré bolo rozhodnutím Krajského súdu v N. sp. zn. 5 Co 95/99 odmietnuté ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému odvolanie už nemožno podať.

Navrhovateľ podal proti tomuto uzneseniu Krajského súdu v N. dovolanie, ktorým namietol odňatie možnosti konať pred súdom. Najvyšší súd Slovenskej republiky toto dovolanie odmietol ako podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a súčasne konštatoval, že krajský súd ako odvolací súd navrhovateľovi neodňal možnosť konať pred súdom.

III.

Právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak súd koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (I. ÚS 6/97). Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. – Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

Základné právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní upravenom v OSP efektívne garantuje iba vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže občianskoprávny súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane opravných konaní. K procesným podmienkam v odvolacom občianskoprávnom konaní patrí aj to, že sa odvolanie nepodáva proti rozhodnutiu, ktorým sa rozhodlo o riadnom opravnom prostriedku. V dovolacom konaní je takou procesnou podmienkou to, že sa dovolaním napáda rozhodnutie, ktoré spôsobilo zmätočnosť konania (odňatie možnosti konať pred súdom), a aj so zreteľom na ďalšie procesné podmienky je proti takému rozhodnutiu prípustné dovolanie.

Z týchto aspektov, ktoré majú ústavný význam, ústavný súd preskúmal konania pred občianskoprávnymi súdmi, ktoré rozhodovali v právnej veci navrhovateľa.

Okresný súd v L. vydal proti navrhovateľovi platobný rozkaz, ktorý navrhovateľ napadol odvolaním len v časti o náhrade trov rozkazného konania.

Podľa § 174 ods. 2 OSP opravným prostriedkom len proti výroku o trovách konania je odvolanie, o ktorom bez pojednávania rozhodne súd, ktorý vydal platobný rozkaz. Z toho vyplýva, že odvolanie v tomto prípade má síce odkladný účinok (odkladá sa právoplatnosť výroku o náhrade trov konania), ale nenastáva devolutívny účinok odvolania, ktorý v iných prípadoch znamená, že príslušnosť rozhodnúť o odvolaní prechádza na funkčne vyšší súd. Zámerom takejto procesnej úpravy bolo zjednodušenie a zrýchlenie (zefektívnenie) rozkazného konania, v ktorom sa uplatňujú výlučne peňažné pohľadávky, ktoré vyplývajú zo skutočností uvedených navrhovateľom (§ 172 ods. 1 OSP), a kde aj rozhodovanie o náhrade trov konania je podstatne jednoduchšie, než je to v iných sporových konaniach.

O tomto odvolaní bol teda podľa § 174 ods. 2 OSP oprávnený a povinný rozhodnúť ako funkčne príslušný Okresný súd v L. Jeho rozhodnutie o tomto opravnom prostriedku je podľa platnej procesnej úpravy rozhodnutím opravného súdu. Potvrdzuje to predovšetkým označenie tohto opravného prostriedku ako odvolania. Bez zmeny platnej právnej úpravy, t. j. § 174 ods. 2 OSP, už nie je možné v ďalšom procesnom postupe napádať toto rozhodnutie o odvolaní ako prvostupňové rozhodnutie. O jednom a tom istom odvolaní nemožno rozhodovať dvakrát, a to ani prostredníctvom pripustenia riadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu, ktorým sa už rozhodlo o odvolaní.

V tejto spojitosti treba uviesť, že nakoľko odvolanie proti výroku o náhrade trov v platobnom rozkaze nemá devolutívny účinok, rozhodovanie opravného súdu, t. j. súdu, ktorý vydal platobný rozkaz, nie je autoremedúra, ktorá dovoľuje rozhodnúť o riadnom opravnom prostriedku, ale iba v prípade, ak sa odvolaniu v celom rozsahu vyhovel (§ 210a OSP). Inak trvá devolutívny účinok, ktorý nastal podaním odvolania, a vec sa musí predložiť vyššiemu, opravnému súdu. Treba dodať, že aj proti

rozhodnutiu v rámci autoremedúry je možné podať odvolanie, ak je odvolateľ toho názoru, že prvostupňový súd mu nevyhovelo úplne. To však nezodpovedá procesným predpokladom uvedeným v § 174 ods. 2 OSP a situácia predpokladaná týmto ustanovením je diametrálne odlišná od predpokladov použitia autoremedúry.

IV.

Z týchto dôvodov ak Krajský súd v N. rozhodol - opierajúc sa o to, že rozhodnutie Okresného súdu v L. o odvolaní navrhovateľa proti výroku o náhrade trov v platobnom rozkaze je už rozhodnutím opravného súdu - tak, že odmietol odvolanie proti tomuto uzneseniu, konal v súlade s procesnými predpismi upravujúcimi postup odvolacieho súdu (§ 201 a § 218 OSP).

V súlade s normami občianskeho súdneho konania postupoval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ak odmietol dovolanie proti rozhodnutiu Krajského súdu v N. ako neprípustné a také, ktorým sa neodňala navrhovateľovi možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f), § 239 ods. 3 OSP). Takýto spôsob rozhodovania dovolacieho súdu výslovne umožňuje OSP a použitý spôsob v tomto konkrétnom prípade neznamenal odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Z uvedeného vyplýva, že všeobecné súdy postupom, ktorým rešpektovali platný OSP, neporušili ani nemohli porušiť základné právo navrhovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Medzi procesnými rozhodnutiami Krajského súdu v N. a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky niet takej príčinnej súvislosti, z ktorej by sa dalo vyvodiť porušenie základného práva na súdnu ochranu, pretože toto porušenie sa nedá vyvodiť iba z určitého výkladu a aplikácie platných procesných noriem upravujúcich postup občianskoprávných súdov v opravných konaniach (podobne aj I. ÚS 66/98).

V.

Navrhovateľ požadoval, aby ústavný súd inak hodnotil závery, ku ktorým dospeli Krajský súd v N. a Najvyšší súd Slovenskej republiky pri výklade a používaní § 174 ods. 2 OSP v spojitosti s procesnými podmienkami odvolacieho a dovolacieho občianskoprávneho konania. Na iné právne hodnotenie a zmenu právnych názorov všeobecných súdov utváraných pri ich zákonných postupoch ústavný súd však nie je oprávnený.

Ústavný súd je oprávnený aj povinný posúdiť prípadnú neústavnosť konania alebo rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprocených princípov (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Takto vymedzená právomoc ústavného súdu však nemá za následok vznik oprávnenia a povinnosti prehodnocovať právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto súdy dospeli na základe dovoleného výkladu a používania zákonov (podobne aj I. ÚS 21/98).

Z tohto záveru, ako aj z východísk uvedených v častiach III a IV ústavný súd dospel k názoru, že podnetu navrhovateľa nie je možné vyhovieť, a preto rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto nálezu.